

Komédia lett, a kisebbségi kongresszusból és csufot üznek a kisebbségi jogokból...

Nekünk zsidóknak a „kisebbség” fogalma nagyon is közel fekszik, mert eszünkbe juttat érzéseket, kívánságokat és vágyakat, amelyek ezzel kapcsolatosak. Leo Motzkin felejthetetlen neve merül fel a mult kődéből, meg azok a nagy harcok, amelyet egyes államokban folytattak és folytatnak ma is a zsidók, kisebbségi jogaiknak kivívása érdekében.

Azzal kapcsolatosan jut ez eszünkbe, mert most ért véget Londonban a 13-ik kisebbségi kongresszus, amely „Európai nemzetiségek kongresszusa” címet adta magának. De ez csak torz maradványa annak a régi kisebbségi kongresszusnak, amely egykor szabályozólag hatott az európai 40 milliónyi kisebbségek életében. A régi kisebbségi kongresszusoknak volt zsidó kólorítvány is, hiszen kétségtelenül bebizonyított tény, hogy a békekongferenciákon, a nemzetiségi államok kisebbségi lakosságának legfőbb szószólói éppen a zsidók voltak. 1933-ban otthagyták a zsidók, az akkor megtartott kongresszust, mert Hitler uralomra jutásának évében, a zsidók propeziója az volt, hogy tiltakozzon a zsidó kisebbségi kongresszus, a németországi zsidóüldözések ellen, azonban ezt a rezolúciót nem fogadták el annak idején, mire a zsidóság képviselői végleg visszavonultak a kisebbségi kongresszusoktól.

Az a nagy baj, hogy fascista beállított-ságú államok képviselői jutottak döntő szóhoz, a kisebbségi konferenciákon. Jellemző, hogy Dr. Wilian, aki évekig elnökölt ezen a kongresszusokon, most nem fogadta el az elnökséget, „betegségre” való hivatkozással. Ő meg sokáig és sokszor hívta a zsidókat vissza, most már az ő befolyása is elmosódott. Ezzel szemben a csehszlovákiai horogkeresztű szudétánemetek igen sok delegátust küldtek. Rutha mérnök, aki a delegációt vezette többször referátumot tudott tartani, míg a csehszlovák birodalmi koalícióhoz tartozó mezőgazdák képviselőjét Hackert, nem engedték szóhoz jutni — idő rövidsége miatt.

Legjellemzőbb volt a kongresszus elotulgságára az a bánásmód, ahogy a bászk-ök képviselőivel eljárta. Még azt sem engedték meg nekik, hogy felsolvassák deklarációjukat. Ez annyira elkésértette a bászk delegátust, hogy odaköltötte:

„Ezzel a pángermán machinációval, nem akarom, hogy dolgom legyen!” és otthagya a kongresszust. Di la Sota bászk delegátus kijelentette, hogy el kell hagynia azt a gyűlést, ahol sokezernyi legvilkos bászk testvéreért nem tud elégtételt venni. Nem kisebbségi kongresszus ez, hanem pángermán összejövél.

Ugylátszik, hogy a kisebbségi jogok küzdelmében ez a harci eszköz teljesen csődöt mondott. Más uton kell járni azoknak, akik a kisebbségi jogokért küzdeni akarnak. Hiszen a német kisebbségek, Csehszlovákiában, éppen úgy mint Lengyelországban imperialista német járszalagra kerültek, akiknek már nincs is joguk kisebbségi küzdelmek címen jogokat követelni, olyan jogokat, amelyek a kisebbségeket megilletik.

Lengyelország nyíltan hangoztatja a zsidók Palesztinára való igényeit

Varsó. A zsidó távirati ügynökség megbízható és autentikus lengyel kormányköröktől nyert nyilatkozat szerint, a következőkben körvonalazza álláspontját:

A lengyel kormányzat mindenkor szimpátiával kísérté a különböző népek arravonatkozó igyekezetét, hogy önállóságra tegyenek szert. Különösen szimpátiikus volt mindenkor a lengyel kormányzatnak a cionisták ama törekvése, amely odairányult, hogy Palesztinában egy zsidó államot létesítsenek, hogy ezzel milliónyi zsidónak nyujtsanak nemzeti otthont. E téren maga Lengyelország is erősen érdekelt. A lengyel állam minden alkalmat megragadott a multban is, hogy a cionizmussal szemben a nemzetközi fórumok előtt szimpátiájának kifejezést adjon.

Továbbiakban, örömeinek ad kifejezést a nyilatkozat, hogy a felosztással kapcsolatos, az önálló zsidó ország létesítésének problémája meggyorsul. Bár a kis terület, nagyon korlátolt területtel fog rendelkezni, amelyet jutlatni akarnak a zsidó államnak. A tervezett határok nem kedvezőek a zsidóságra nézve. A kezdeti években — ha a terv megvalósul — gyors bevándorlás lesz, azonban ha megteleődik a terület, akkor meg kell szorítani majd a bevándorlást. Ezért nem helyes, ha fix határokat készítenek ott, ahol expanzív törekvéseket kellene tekintetbe venni.

Még nem lehet tudni, hogy hivatalosan mi lesz a lengyel kormány álláspontja a Peel-jelentéssel kapcsolatban, azonban éppen öngy érdekneél fogva, — hogy a zsidóság egy részét Lengyelországból kitelepítse — bizonyára a jelenlegi terv ellen fog megnyilatkozni.

szlovákiában, éppen úgy mint Lengyelországban imperialista német járszalagra kerültek, akiknek már nincs is joguk kisebbségi küzdelmek címen jogokat követelni, olyan jogokat, amelyek a kisebbségeket megilletik.

A németek instrumentuma lett a kisebbségi kongresszus, nem pedig negyven millió löny szerzeszortian élő kisebbségek önvédelmi eszköze.

tosan, az önálló zsidó ország létesítésének problémája meggyorsul. Bár a kis terület, nagyon korlátolt területtel fog rendelkezni, amelyet jutlatni akarnak a zsidó államnak. A tervezett határok nem kedvezőek a zsidóságra nézve. A kezdeti években — ha a terv megvalósul — gyors bevándorlás lesz, azonban ha megteleődik a terület, akkor meg kell szorítani majd a bevándorlást. Ezért nem helyes, ha fix határokat készítenek ott, ahol expanzív törekvéseket kellene tekintetbe venni.

Még nem lehet tudni, hogy hivatalosan mi lesz a lengyel kormány álláspontja a Peel-jelentéssel kapcsolatban, azonban éppen öngy érdekneél fogva, — hogy a zsidóság egy részét Lengyelországból kitelepítse — bizonyára a jelenlegi terv ellen fog megnyilatkozni.

Nem végleges a palesztinai felosztási terv

Lezajlott az angol alsóház palesztinai vitája, amelyet oly feszült várakozás előzött meg. A kormány esalódott várakozásában, Churchill és Lloyd George közvetítő javaslatát fogadták el. És az ő ajánlatuk lényege az volt, hogy a döntést későbbi időpontra tolták ki. A kormány átnyújtotta ugyan tárgyalásra a Népszüvetéshez a javaslatot, de utána, még egyszer gondos tárgyalás alá került az angol parlamentben.

Végeredményben rendkívül meglepő az alsóház döntése, mert mást várt a közvélemény is. Az ma már minden kétségen felül áll, hogy a felosztási terv nem végleges és sok víz fog lefolyni még a Jordánban, amíg a tervből valóság lesz. Erdekcs volt a parlament vitában az, hogy nem pártok állottak egymással szemben, nem a kormánypárt és

ellenzék harca volt, hanem nagyon sokan a kormánypártiak között is, ellene voltak a tervnek, viszont az ellenzék tagjai közül voltak számosan, akik mellette törtek lándzsát.

A „Times” szerint a lordok házában vitája azért volt nívós, mert abban igen tekintélyes személyiségek hallatták hangjukat. Így Lord Peel, aki a jelentést készítette, azonban kivül Lord Samuel. A nagy angol lap szerint a legszebb és legjobb beszédet Lord Melchett tartotta, aki redkivüli méltósággal és önuralommal, de amellett a legmélyebb zsidó érzéstől vezérelve vázolta a zsidóság nyomoruságos helyzetét világszerte és azt a nagy esalódást, amelyet a jelenlegi angol kormány Palesztina-politikája okozott.

Rendkívül érdekes volt a Canterbury érseknek beszéde is, aki azt kérte, hogy legelőbb Jeruzsalem egyrészt aják oda a zsidóságnak, mert nem lehet megvalósítani a cionizmust anélkül, hogy Cion benne ne foglalassék.

A világsajtó és a mértékadó faktorok szerint, az angol két törvényhozó testület állásfoglalása azt jelenti végeredményben, hogy új lehetőségek nyíltak, a palesztinai kérdés megoldását illetőleg. A zsidó álláspontot is sokan és szimpátiikusan állították be és ez a vita erősen hozzájárul a kérdés megvilágításához.

Onmsby Gore gyarmatügyi miniszter védte a kormány javaslatát, de mégis meghátrált akkor, amikor Morgan Jones képviselő és Attle örnagy, mint a munkáspárt (Labour-Party) szószokai, valamint Greenwood és Williams képviselők azt ajánlották, hogy a két Háznak együttesen alakított bizottsága újból tárgyalja ezt a kétségkívül nagy horderejű javaslatot.

A mufti alkonya

A mufti! Kissé bizzarrul hangzik ez a kifejezés és míg a palesztinai véreskezű „mufti”-t meg nem ismertük, mindig az Ezerégyéjszaka meséivel asszociáltuk ezt a szót, hogy: mufti. Meri Palesztina rossz szelleme mindig a mufti volt, az, akit elég szerencsétlenül Herbert Samuel ültetett ebbe a pozícióba, amikor az ország kormányzója volt. A mufti volt az arab ellenállás megszervezője. A zsidóság hiába kérte, reklamálta és nehezményezte, hogy a mufti minden rendnek és nyugalomnak kerékötője — az angol hatóságok nem hederítették rá. Sőt, mintha igazolták volna azt a sokszor hangoztatott feltételezést, hogy a zsidó-arab ellentétek „toleráltak” az angol hatóságok részéről. A mufti, mint a legelső mozlim tanács vezetője, nagy anyagi források fölött és nagy erkölcsi befolyással rendelkezett. Sőt rendelkezik ma is és perszonalni is fog mindaddig, amíg az angolok túrelme el nem fogy.

Illetőleg már el is fogyott. Amint a napisaftó közli, közöttük a legtekintélyesebb angol lap, a „Times” is, az angolok nem fogják tűrni, hogy az irahi miniszterelnök olyképen nyilatkozzék a palesztinai fel-

osztási terorról, mint az tette. Az angol nép elég realis ahhoz, hogy számoljon a tényekkel és minden veszélyt tekintetbe vegyen. Semmiesetre sem tűri, hogy labball tiporják a dolgokat és papirrongynak tekintsek a Balfour deklarációt. Julius 30-án, amikor a gyarmatügyi miniszter Ganben képviselni fogja a brit hatalmat, az egész birodalomnak a háta mögött kell álljon.

Ugyancsak a „Times” követeli, hogy a mufti befolyását likvidálni kell. Ami már részben meg is történt. Elfogadási parancsot adtak ki ellene és ezért az Omár mecsetbe menekült, hogy az elfogatást megszabaduljon. A mufti tulajdonképpen ma már foglya az angoloknak és megszűnt cselekvési szabadsága. Egy kissé későn bár, de jobb későn, mint soha. A mufti hatalmát megtörik az angolok, csak nem-e a martirium álglóriája fog még nagyobb népszerűséget biztosítani számára? Kétségtelen, hogy a „mufti” kilépett a heleti bájos mesék birodalmából és vér meg könny jelzik tevékenységének útját. Zsidó vér és zsidó könny! Éleg volt már az angol multizmusból. Nagyon is elég, úgy a palesztinai, mint a világ zsidóságának. Szeretnénk már a muftit „biztos” helyen látni.

Hogyan ír egy cernauți egyetemi tanár?

A bucovinai főváros egyetemének egyik professzora, Traian Brailanu cikket ír az ottani német újság jubileumi számában, amelyben éles támadást intéz a zsidóság ellen. Nincsen Romániában kisebbségi kéré-

dés, csak zsidó probléma létezik. A román nemzet politikai harcban áll a zsidósággal. A zsidó nem kulturáncp (ezt se sokan mondták még?) Világszervezettségük révén módjukban áll harcolni a „zsidó világbirodalom” érdekében. (Nebbi! Egy kis palesztinai nyomorék állam szélesebb határait sem tudja megvalósítani a világ zsidósága!)

De ir a professor ur egyebet is! Például: Európa két haditáborra oszlik. Az egyik oldalon állnak a keresztény népek, a másik oldalon a zsidók, a maguk csalósaival és zsoldosaival. A román nép is kemény védelmi harcban áll a zsidó imperializmussal. Erdekcs: 390 millió európai harcol 10 millió zsidó ellen. Es milyen hatalom is ez a zsidó? Nem tudja keresztül vinni, hogy egy állatot levágathasson Lengyelországban, a rituálék szerint, nem tudja elintézni, hogy zsidói, nyugodtan árusíthassanak ócskaruhákat a falusi piacokon. Micsoda világhatalom az amelyik még ilyen kis, legelmebb dolgokat sem tud keresztülvinni?

De hagyjuk a professor urat. Csak még annyit: képzeljük el, hogy az egyetemi ifjak, milyen nagyszerű oktatásban részesülnek a zsidókérdest illetőleg, az egyetem cme kiváló tanárától.

De ha már idézgetünk, akkor nem mulaszthatjuk el, hogy Bratescu-Voinesti cikket ne idézzük, az Univerzsból. Például a hitlerizmusról ezt írja: „nem tagadhatjuk meg bámulatunkat, attól a hősiességtől, amellyel harcol a zsidó Alliance és a szabaddémosság ellen, s hogy a parazitákat a nép organizmusából kikapcsolja. A hitlerizmus halálos csapást mért a zsidó világgalancra. Ugy vélték eddig, hogy legyőzhet-

A hét vértanu

Aki augusztus elsején megnézi a naptárt, egy látni fogja, hogy ezt a napot a katolikus egyház a következőképpen jelölte meg:

„Megemlékezés a szent makkabeus vértanuról.”

A katolikus egyház ugyanis ezen a napon ünnepli a hét makkabeus vértanu emlékezetét. Ez szóval a katolikusok chanukája. Csakhogy minő makkabeusokról van itt szó? Ki az a hét makkabeus vértanu? És hogy kerülnek a makkabeusok a katolikus egyházba?

A zsidó küzdelem a Makkabeusokon általában azokat a zsidó hőseket érti, kik a zsidó nép szabadságát az elnyomó zsarnoki Antiochus Epiphaneus ellenében kiharcolták. A történelem pedig azt állapítja meg, hogy a Makkabi nevet eleinte tulajdonképpen egy férfi viselte: Juda Makkabi, az őz Matatias főpap harmadik fia. Ő róla azután testvéreire is átszállott a Makkabi név és ez a család, a modni főpap leszármazottai, kik először lázadtak föl az elnyomók ellen, ez a család, mely 130 éven át adott királyt, vezért és főpapot Izraelnek (167-től — 37-ig) volt tulajdonképpen a Makkabeusok, vagy Hasmoneusok (Chasmonaj ősiük után így nevezték őket) családja.

Ezek között a Makkabeusok között azonban hiába keressünk hét vértanu testvért. Az agg Matatiasnak csak öt fia volt: Jochanan, Simon, Juda, Eleázár és Jonatán. Ezek Simon kivételével a zsidó forradalomnak estek áldozatul.

Elsőnek esett el Eleázár, a Beth-Zakarja mellett ütközetben. Egy elefánt taposta össze. Azután elesett Juda, az addig-legyi csatában. A Bené-Amré túrész egy orvátmadásának lett áldozata, nem sokkal később. Jochanan, Jonatán, ki követte Judát a fővezérségsben, szír fogságba esett Ptolemaishan és kivégezték. Csak Simon, az utolsó aki megmaradt közülük, s aki Jonatán halála után átvette az uralkodást, élt, országot és viselte a főpapi hivatalt békességben, hosszu ideig. De Simon sem halt meg természetes halállal, Jerikóban orvul meggyilkolták őt és két fiát, 135 Sevat havában.

Ha vértanu volt tehát ez az öt Makkabeus testvér is, — vértanuja a zsidó szabadságnak, vértanuja a vallásnak, még sem ők azok, kiket a szent Makkabeus-vértanuk nevében a katolikus egyház ünnepel.

Másokról van szó. A Makkabeusok második könyvében, a 7-ik fejezetében olvasunk egy esalódott történetet, mely innen sokfelé szivárgott szét a zsidó irodalomban: hét testvérnek történetét, kiket anyjuk szemelátára végeztetett ki a zsarnok Antiochus Epiphaneus, mert hitüket megszegnü nem akarták.

Ismert, gyönyörű hős történet ez. Nincsen megnevezve az a hét hős. Sem ők, sem az anyjuk. Történetük vakító fény sugarában a sütsétségen, melyet a szír és hellén üldözés Izraelre berított. Történetük örökké élni fog. Átfonta azt aranyszálakkal a talmud, a midras, a középkori zsidó költészet, megörökítették azt imák és pünetek. Gyásznapiainkon, amikor a templom pusztulásáért keseregünk, felsír a gyász-

derek között a zsidó és hét fiának a története is. Es a zsidó lelkekben úgy fog megmaradni ez a tragedia, mely kétezer esztendő előtt játszódott le Antiochiában, mint örök példa, az önfeláldozásnak, a bátorságnak el nem muló mintaképe.

Ez a hét martir és anyjuk, — kit Mirjannak, vagy Channának hívtak, a későbbi néphit szerint, — valóban vértanuk.

Antiochus Epiphaneus elfogatta őket és arra akarta kényszeríteni, hogy szegéjk meg az ősi törvényt. A legidősbbet, aki elsőször ellenszegült, tüzes gépben süttették meg. A másodiknak egyenként vágták le tagjait, s halokelva így kiáltott fel: „Te átkozott lóhér!!” az elöttel megfeszíthatsz bennünket, de a Világ királyá, midőn törvényeidért meghalunk, feltámaszt minket az örök létálmadással!” A harmadikat, a negyediket, az ötödiket halálra kínozták. A hatodik így szólott a zsarnokhoz utolsó percében: „Ne gondold, hogy büntetlen maradsz!”

Ketten maradtak már csak a vesztőhelyen: a hetedik fiú és az anyja.

Es az anyja így szólott a legkisebb fiához: „Ne félj a hőhértől. Hanem legy méltó testvéreidhez és válassz te is a halált!” Es a legifjabb is meghalt, e szavakkal: „En úgy mint testvéreim, feláldozom testemet és életemet az ősi törvényekért és segítségül hívom az Istent, hogy mielőbb legyen kegyelmem nemzetünkhez!”

Es azután meghalt az anyja is. Ez történt Antiochiában, Antiochus Epiphaneus uralkodása idején, mikor megkezdődtek a nagy zsidóüldözések Palesztinában és Szíriában. .. Es most ugorjunk át néhány századot.

Advertisement for 'Kérjen mindenütt' featuring 'elsőrangú palesztinai termékeket'. Lists products like Vitaminus narancs, citrom, banán, ananász, ethrog, mandarin, és grapefruit; SHARONA-szirupokat; Rammat-Ganban gyártott PALALUM alumínium edényeket; illó és eterikus olajok, valamint FRUITAROM-jéle eszenciákat — Haifa; LUCIO acélvatát — Petach-Tikva; FRUITAROM-jéle 100% Vaníliát — Haifa; ONYA Karbonpapírt és indigót — Tel-Aviv. Includes addresses for Romania, Temesváron, Braşovban, and Satu-Maren.

len ez a hatalom. A kíméletlen zsidó nacionalizmus, mindenkor segédkezet kapott a keresztény országok ellen...

Nem folytatjuk. Ocska dolgok. Megint világszövetség, megint szabaddóművészet, megint az a retentó sok zűldség, amelyet annyian és oly sokhelyen hirdetnek a zsidóság ellen, szerle a világban. Nevetni kellene ennyi badarságon, — ha nem volna olyan tragikus szomorú számunkra.

Zsidó világbőjt

Nekünk nincs hadseregünk, nekünk nincs bombavető repülőgépünk, nekünk más argumentumaink vannak. Olyan „maradi” fegyverek, mint amiről most is beszámolnak a lengyelországi lapok. A zsidók üldözése óriási mértékben folyik a lengyel határokon belül és egészen közakimentáltság vetek fel, úgy ahogy annak idején az oroszok „iskolát” csináltak ebből. Ma már a kormányhatóságok sem nagyon szegénylősek és soha nem olvasni a sajnálatnak, vagy megbánásnak legkisebb jelét sem.

Mit csinálnak erre a mi rabbijaink? A legokosabbat, amit lehetnek: bőjtöt rendelnek el, és valóban nem lehetnek egyebet, mert hiszen olvashattuk, hogy Bresztlióvszkban meg Czencs-tochauban a zsidók szembeszálltak és még rosszabbul jártak. Átírtak a világ rabbiégyesületéhez és elhatározták, hogy a lengyelországi zsidók érdekében, bőjtnapot rendelnek el. Már ki is jelelték a napot is, ez év augusztus 29-én lesz, az első szilohet napon.

Bőjtölni kell majd, régi zsidó szokás szerint. Aminthogy a zsidó fajtádom legfenségsőbb jele az volt: hogy imádkozni mentek a Siraalom falához. Egy ilyen és hasonló ima, bőjt és önsanyargatás, felemeli a lelket, reményt táplál és a zsidó nép szeretetét gyermekeiben felébreszti az összetartás érzését.

S mily tragikuma népnünknek? Vajjon az „új zsidó állam” megalakulása miatt, nem-e kellene szintén bőjtöt elrendelni. Holott azt hittük sokáig, hogy végre ez lesz a mi örök nagy és dicső felszabadulásunk. A mi országunkban nem kellene majd bőjtök. És mi az igazság? Hogy amíg „országunk”-ig elcérünk, ezerszer ezer bőjtöt kellene tartanunk. Zsidó sors, zsidó tragédia.

Amikor a „Stürmer” egy zsidó fiut dicsóit

A genti megállapodás értelmében Felsősziléziában megszűntek azok a klauzulák, amelyek a békeszerződés értelmében 1937 július 15-ig érvényben voltak. Ismét megszünt egy darab Európa és Hitler csizmája rátapos erre a tartományra is. Most már szabad az ut a zsidóság üldözésére ezen a területen is. A „Stürmer” külön számot adott hi ebből az alkalomból és retentó el-fogultságára jellemző, hogy az 1921-ben lefolytatott népszavazásra vonatkozólag, amikor tudvalevőleg arról kellett dönteni az ot-tani lakosságnak, hogy Németország, vagy Lengyelország alattvalói akarnak-e lenni, a zsidók mind a németek mellett szavaztak. Ezt elismeri a „Stürmer”, de a következőkkel kommentálja: „A zsidó nem a német nép mellett szavazott, hanem a fajtársai által vezetett zsidó köztársaság mellett.”

Ebben a „Stürmer”-ben van még egy cikk és ez kelhet különös érdeklődést. „Egy sziléziai fiu hősi halála” címen megírja Rudolf Haase nevi 15 éves fiu hőstetteit, aki akkor a sziléziai harcokban megsebesült és bele is halt sebeibe. Ez a rybniki gimnázista az első sorokban állott írja a „Stürmer”

Gondoljon egészségére! Lásza el magát SENLASLO (Szi. László) fertőtlenítő toalettszappannal DENTONAL fogpasztával Udít — Fehérit — Fertőtlenít

Négyszáz évvel később a hét zsidó vértanu és anyjuk sirja fölött Antiochiában keresztény bazilika emelkedik, nevéket, mint „a Makkabeus vértanuk”, felvették a szentek közé, augusztus elsejét, mint emlékünnepet állik meg és keresztény körmenetek záránkolnak e napon sirjuk-hoz.

A sirhoz, melyben zsidó vallásért páratlan önfeláldozással meghalt vértanuk nyugsznak. Mi történt hát e négyszáz év alatt? Próbáljuk csak megérteni a nagy változást? Mi okozta a nagy fordulatot?

E négyszáz év alatt, mely a vértanuk hatála és a keresztény egyház szentjeivé válásuk között lefolyt, nagy esemény történt. Megszületett a kereszténység.

Aliz volt hely, hol az új kereszténység nagyobb hódításokat tett volna, mint a szir fávárosban, Antiochiában. Nagy zsidó községe volt a városnak és e zsidóság nem is volt a legidőállóbb anyzából gyurva. A prédikáló apostolokat szivesen hallgatták és a térítés sehol sem folyt oly nagy arányokban, mint éppen itt. Siettek is oda az apostolok. Barnabás és Pál egy egész éven át „forgólgódtak”, — mint az Apostolok eszekeletében olvassuk, — a városban és a megférteket először itt neveztek keresztényeknek.

Antiochia tehát egyik szülővárosa a kereszténységnek. Sehol sem támadt oly könnyen keresztény gyülekezet, mint ebben a pompás, ragyogó, könyvnelmi városban, melyet romlottsága miatt Rómához hasonlítottak. De ennek más következménye is lett. Az, hogy a zsidók és a keresztények

nem váltak szét egymástól. Az új vallás követői, kik egyik napról a másikra, nem egész megfontoltan, hagyták el régi hitüket, továbbra is hűen ragaszkodtak a zsidó szokásokhoz. A zsidó templomok állandóan telve voltak keresztényekkel, kik a zsidó ünnepeket hűségesen megünnepeleék, úgy, hogy egy antiochiai zsinatnak (341-ben) el kellett rendelnie, hogy a keresztény hűsvétot nem szabad a zsidó pesach-hal egyidőben megülni. Ez sem használt. A nagy tőrto Joannes Chrysostomnak, Konstantinápoly patriarchájának, Antiochiába kellett jannie prédikálni. (366.), hogy megintse a keresztényeket, hagyjanak fel a zsidóünnepzárassal. Mindhiába. Az egytünnepelesek, a barátkozás, az összetartás zsidók és keresztények között tartott tovább. A keresztények, kezdve a zsidó szokásoktól, a zsidó imáktól, a zsidó jogi rendtől, mindent átvettek a maguk hitébe és életébe, amit a zsidóknál láttak. A keresztény nök, mint a kortársak jelentik, a zsidó templomokat fölötték meg, míg a saját templomaik kongtak az ürességtől.

Ennek a különös helyzetnek következképpen válhattak a zsidó vértanuk is keresztény szentekké. Kétségtelen, hogy az antiochiai zsidóság a hét vértanu és anyjuk emlékét, kiket sok száz évvel ezelőt városukban ölelt meg, kegyelettel őrizte és sirjuk fölé emleket emeltek. A keresztények, kik a zsidó utánzásban annyira mentek, hogy a zsidó törvényeket előnyben részesítették a római fölött, ezt a kultuszt is átvették fölük, saját egyházuk szentjeivé avatták a hét vértanút. A nevéket ugyan nem ismerték, csak azt tudták róluk, hogy a Makkabeus-korban szerepeltek, tehát Makkabeus-vértanuknak neveztek el őket és bazilikát emeltek hamvaik fölé. Idők folyamán, míg az antiochiai zsidóság lassan elpusztult, vagy kivándorolt, teljesen magukóvá tettek a vértanukat és helyet adva nekik a naplárban, nevék napját is szigorúan megülették.

A hét vértanu csodálatos pályafutása azonban ezzel még nem ért véget. A VI. században, mikor perzsa seregek kezdték pusztítani a gyönyörű várost, melyet a gyákori felúrgengések is erősen megviseltek, a zsidó vértanuk koporsóit elvitték Konstantinápolyba, majd innen Rómába.

Rómában az Esquilinus dombján áll egy remekművű katolikus templom. A neve: San Pietro in vincoli. Vagyis: a lebilincseli Szent Péter. Ezt a templomot azért építettek, hogy benne Szent Péter bilincseit kegyeletesen őrizzék. 455-ből való a templom. Eudoxia császárné emelte, s nemcsak a Szent Péter bilincsei miatt érdekes, hanem azért is, mert itt áll II. Gyula pápa sir-emléke, a Michelangelo Mózés-szobra.

Ebben a templomban a fölöttár alatt, helyezték el a hetedik században a zsidó vértanuk és anyjuk oszlopait. Elhelyezték, azután a századok folyamán lassan-lassan elfeledték.

Kóser TEJOLTÓ „SCHWEIZER” márkás kapható UFAROM (volt EGGER & Co.) vegyészeti gyárnál CLUJ

— és megmutatta, hogyan kell harcolni a hazáért mindhalálig.

Nos, ez a kis 15 éves Rudolf szintén zsidó volt. Ezt azonban a „Stürmer” szépen és finoman elhallgatja. Meghalt a hazáért egy tizenöt éves kis gimnázista és a hála érte, hogy szüleit, faj és sorsársait kiméletlenül üldözik Hitler és hebelbarája — Streicher — a Stürmer szerkesztője...

Megváltoztatták a palesztinai bank-törvényt. — Jeruzsálem. A „Palestine Gazette”-ben egy törvénytervezetet közöltek, amely szerint a banktörvényt megváltoztatták. Mivel igen sok törpebank léte-sült, amely ártalmára van a komoly megalapozottságú intézeteknek, a törvény értelmében ezentul 50.000 fontnál kisebb tőkékü-intézet nem létesíthető. Ebből is 25.000 fontnak be kell fizetve lenni. Külföldi bank-intézetek legalább 100.000 font tökével kell rendelkezzenek. A főkormányzónak jogá-ban áll, kivételeket engedélyezni. A törvény arról is intézkedik, hogy büntetett előéletű személyek nem tizhetnek bankszerű tevékenységet.

veztek el őket és bazilikát emeltek hamvaik fölé. Idők folyamán, míg az antiochiai zsidóság lassan elpusztult, vagy kivándorolt, teljesen magukóvá tettek a vértanukat és helyet adva nekik a naplárban, nevék napját is szigorúan megülették.

A hét vértanu csodálatos pályafutása azonban ezzel még nem ért véget. A VI. században, mikor perzsa seregek kezdték pusztítani a gyönyörű várost, melyet a gyákori felúrgengések is erősen megviseltek, a zsidó vértanuk koporsóit elvitték Konstantinápolyba, majd innen Rómába.

Rómában az Esquilinus dombján áll egy remekművű katolikus templom. A neve: San Pietro in vincoli. Vagyis: a lebilincseli Szent Péter. Ezt a templomot azért építettek, hogy benne Szent Péter bilincseit kegyeletesen őrizzék. 455-ből való a templom. Eudoxia császárné emelte, s nemcsak a Szent Péter bilincsei miatt érdekes, hanem azért is, mert itt áll II. Gyula pápa sir-emléke, a Michelangelo Mózés-szobra.

Ebben a templomban a fölöttár alatt, helyezték el a hetedik században a zsidó vértanuk és anyjuk oszlopait. Elhelyezték, azután a századok folyamán lassan-lassan elfeledték.

A Makkabeus-vértanuk augusztusi napja is lassanként elveszítette jelentőségét. Kik ért rá a halott zsidó vértanukkal fürödni, mikor anyi élő zsidó volt Rómában, kiket üldözni lehetett?

...Ezelőt vagy negyven évvel ásatásokat végeztek a templomban. És az ottár alatt ráakadtak a hét vértanu és anyjuk koponyájára, kik a zsidóságért haltak meg kétezer év előtt.

HIREK Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Strada Iosif Vulcan 4 Telefon: 440 Előfizetési árak: Bellöldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500 lei Magánosoknak egészévre ... 300 ... 160 ... 85 ... Külföldön: Csehszlovákiában ... 120-80, 45, 25 ck Jugoszláviában ... 180, 95, 50 dinár Magyarországon ... 25-15 pengő A többi államokban ... 10-5 dollár.

Naptár 5697 „Népnük” cikkeink utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Péntek: Av 22, július 30. Szombat: Av 23, július 31. 4 פקד Hebi sidra: עקב Hebi haftora: והאמר יצחק Szombat kezdete: tizlet bezárás 7.47 gyertyagyújtás 7.55 Istenisztelet kezdete 8.05 Szombat befejezése 9.07 Ros-Chodes bencsolás. Augusztus 7-én és 8-án: Ros-Chodes Elul.

Wasserstrom Sándor: A sorsdöntő zürichi kongresszus elé...

Sorsdöntő tanácskozásra gyűl össze a napokban a XX-ik cionista világkongresszus. A politikai cionizmus negyvenhárom év múltában még sohasem volt ily nagy-jelentőségű egy cionista kongresszus, mint amilyenek ez mutatkozik. Zsidó milliók állanak az Igéret-földjének kapujánál és cerberusok őrzik a kapukat. Tilalmak, rendelkezések és a legnagyobb csapás: az ősi ország kettőszázásának terve.

Régebben elméleti síkon mozgott egy ilyen kongresszus. Az első még arról álmodott negyven esztendővel ezelőt, hogy egy „charter”-t fog kikönyörögni a török portától. Es ma? Tiltakozni fogunk, hogy nem kell egy önálló, de lényegében nyomorék kis ország, amelyet nekünk akarnak „ajándékozni” az angolok. Bizonyos, hogy egy hangos tiltakozás lesz ez összejövetel; megszerehangzó echo, amely odafojja kiáltani az illetékeseknek: hogy nem engedjük sárbatiporni az 1917-ben nekünk jutlatott Balfour-deklaráció szellemét és nem hagyjuk elütni magunkat évezredek, legszentebb jogainktól. Ugy vélem, nem lesz talán egyetlen tagja sem a világkongresszusnak, aki nem amellett kardoskodna, hogy elfogadhatatlan a királyi bizottság jelentése, mert igazságtalan és végeredményben nem is vezet a probléma megoldásához. Békét akar az angol kormány? Erre logikátlanul azt teszi, hogy turbulens elemek agálását akarja honorálni és azoknak ad földet, függetlenséget és jogokat, akik egy épülő ország rendszeres munkáját igénykeztek megzavarni.

De más is fog hangzólatni és a kongresszus. Azt, hogy éppen az angolok tévovázó, gyengeséget és kétszínűséget elaruló politikájának következménye volt már a zsidó évi arab megmozdulás is. Naiv volt a zsidóság, amikor azt hitte, hogy az angolok megfizetelésnek veszik, ha segíthetik a zsidó ország felépítését. A történelmi dina-

mikus erők nem ismernek érzelmi politikát és talán a mi romantícizmura hajló lelkünk termelhette ki magából azt a feltevést, hogy reápolitika nélkül lehet országot építeni. Ahol ellentétes napi érdekek ütköznek össze, ahol földről van szó, tengerpartról, hatalmi pozícióról, gazdasági hegemoniáról, nemzeti felbuzdulásról: ott nem lehet más, mint komoly, véres reápolitikai folytatni. Öreg nép vagyunk, de bizonyos szempontból mégis csak ujjoncok és most megszenvedtünk ezért. De még sincs késő! Itt a XX-ik világkongresszus, a zsidó nép parlamentje és jövőteheti még azt a hibát, amelyet elkövetett akkor, amikor délibábokat kergetett és hitét ott és azokban, akiknek minden lépését kiszámították jellemzi.

Felmerül a nagy kérdés? Vajjon lehet-e, szabad-e most, amikor az egész palesztinai lét és nemléti kérdése forog kockán „párt-harcokat” vívni? Szabad-e a pártoknak felvonulni, amikor az erők maradéktalan ösz-szetfogását kell hirdessük? A válasz nem könnyű és nem egyszerű. De — mint világkongresszusi mizrahi delegátus — megpróbálok erre röviden válaszolni. A cikk elején vázolt kérdésben, egyesült erővel kell összefogjunk, az egész országépítés érdekében. Viszont azon belül nyíltan harcolhatunk a vallásos zsidóság elgondolásainak érdekében. Miért? Mert a mizrahi nem „párt” a szónak hétköznapi értelmében. A szombat szentsége, a rituálék respektálása minden vonalon, nem „pártprogram”, hanem a zsidó lényeg! Ez az ideológia mélyen bennegyökerezdik a zsidó néplelekben és a zsidó nép lelkületét tükrözi vissza. Mit akarunk? Semmi mást, csakhogy az új zsidó ország — akármilyen formában is — ne vesztse el évezredek előtt felvett lényegét, mert csak akkor lehet „jogfolytonosság”-ról beszélni, ha a régi zsidó állam alapvető erkölcsi statutuimait tesszük magunkévá. Mert nem a palesztinai hegyek és folyók, termőföldök, házak és gyárak adják a zsidó ország lényegét. Elvégre akkor minden zsidó tulajdon, bárhol is legyen, „zsidó” kellene legyen. De nem az! Mert mindez csak akkor teljesíthető igazi zsidó tartalommal, ha egyidejűleg a tradíciók szentségét is valljuk.

A nemzeti alapon álló vallásos zsidóság szempontjából kétszeresen nagy a tét: először mi lesz velünk, a zsidó léttel a régi megszentelt földön? Másodsor: vajjon a próféta nép késői utódainak lesz-e elég erőnk, hogy létünk lényegét, vallásunkat is maradéktalanul átmenekíthejűk majd az új országba?

Mert francia regények, angol szindarabok és német filozófusok műveinek héber kiadása, még nem jelentheti a mi szempontunkból, a zsidó reneszanszt. Nekünk mér nem lehet elég az, ha valaki héberül beszél a vasutnál, vagy a posta hivatalban. Ez csak asszimiláció — héber nyelven. Mi csak akkor és úgy tudjuk a zsidó népmilliót egy-öntetű szeretetét és hozzájárulását megkapni, ha tételes törvényeink, maradéktalanul érvényesülnek, az új zsidó közösségekben, bármilyen legyen is a neve: dominium, mandatórius terület, vagy önálló szabad és független állam.

Igy képzeli el a zsidó nép érdekeit képviselni, egy olyan delegátus, akit a mizrahiszta érzelmi cionisták küldenek a világkongresszusra. Meggyőződésom, hogy történelmi időket élünk és hatalmas feladatot vállaltunk magunkra. Ha pedig a jövő generáció érdekeit és a zsidó történelem súlyát érezzük vállainkon: akkor úgy kell végezzük el feladatainkat, az öszszsidóság javára, hogy azokért, a zsidó Legfelsőbb és zsidó történelem előtt bátran és nyíltan vállalhatjuk a felölősséget!

SZERKESZTŐSEGUNKBÓL. Lapunk főszerkesztője Wasserstrom Sándor több-heti tartózkodásra külföldre utazott. Rész-vesz az ardeali Mizrachi delegátusként a zürichi XX. cionista világkongresszuson, majd onnan Párisba utazik. Utjéről eredeti tudósításokat fog küldeni lapunk számára a világkongresszusról és utána a párisi zsidó életéről, a világiállásról és mindarról, ami érdekel olvasóinkat, a gloire nemzetének mai életéről.

Eltöltött újságok. — Jeruzsálem. Az „El Liwaa” című lapot, a mufti újságját, másfél hónapra betiltották. Az „A Difaa” lapot egy hónapra tiltották be. A szerkesztőségekben házkutatást is tartottak. A betiltás oka ismeretlen. Allitól azert következett be, mivel Irak miniszterelnökének nyilatkozatát közölték, amelyben a felosztás ellen nyilatkozott. Viszont a „Haboker” héber lapot 14 napra tiltották be.

Málnásfürdőn Sperber főrabbi felügyelete alatt álló ort. kóser vendéglőm vezetését átadtam Moskovits Alter sakternek. Elsőrendű szobák és kóser kapható. Teljes pansio 200, 250, 300 lei személyenként. Goldstein Arthur.

Helmut Hirsch mártírhalála az amerikai szenátus előtt. — Washington. Az amerikai kongresszus előtt S. Dickstein képviselő interpellációt jegyzett be Helmut Hirsch amerikai állampolgárságú zsidó fiatalembernek a német hatóságok által történt kivégzésével kapcsolatban. Különösen azt nehezményezi, hogy minden nyilvános tárgyalás mellőzésével tárgyalták le a ügyet. Dickstein azt is nehezményezi, hogy a nemzeti szocialisták Chikago környékén rendszeres fegyveres gyakorlatokat tartanak és Dickstein különleges intézkedést követel, amelynek célja az legyen, hogy hasonló illegálitás az Egyesült Államok területén ne történhessék.

BUURESTIBEN ha jól és olesón akar ékezni, keresse fel Herschkovits Samu ort. kóser panzióját, Calea Rahovei 24 sz. alatt (Tribunal mellett).

Önálló, nőtlen vidéki kereskedő megélhetést biztosító jó üzlettel feleségüt venne olyan 30-34 éves urileányt, vagy unót, akinek 150.000 Lei hozománya van és aki a nyugalmas, vidéki életet szereti. Bővebbet Mirena házasságközvetítő iroda Cluj, Maresal Foch 25.

Az ardeali zsidók találkozóhelye! BERKOVITSNÉ (Oradeáról) orth. kóser étterme (a baia-marei rabbi hechsere) BUCURESTI, Str. Lipsicani 7. Telefon: 462-91 Sococ hátamögött. Postavámmal szemben. Elsőrandu erdealyi kongha 17

Viszsaemlékezés, minden idők legnagyobb Biblia és Talmudkommentátorának halálának évfordulójára...

KI VOLT RASI?

Egy zseniális tudós élete, középkori szenvedései és korszakotó mikódése

Július végén van minden esztendőben Rasi-nak, a legnagyobb zsidó mesternek halálának évfordulója. 832 esztendővel ezelőtt halt meg ez a halhatatlan tudós, aki a zsidó zseni óriási gárdájából is kimagaslik és késői korok ihletett tisztelttel mondják róla, hogy Mózes után a legnagyobb zsidó mester, aki valaha is élt.

Rabbi Salamon ben Jicchak Troyes-ben született 1040-ben és 1105-ben halt meg ugyanott. Összesen tehát hatvanöt évet élt, de bámulatos, hogy egy ilyen arányilag rövid földi létet ennyi munkával lehet tölteni.

Rasi „szegény szülőkől származott. Apja Rabbi Jicchak tanító volt, de közben kereskedett is, hogy családját eltartsa.

LEGENDA, RASI SZULETÉSEVEL KAPCSOLATBAN.

Tíz éve voltak már házask Rasi szülei, amlkor még nem volt gyermekük. Szükségen életfelegyélőt együtt, nem egyszer éheztek is. Egyszer kiment a tengerpartra, várta az idegenből jött hajókat, hátha akad valami tennivalója és valami pénzt kereshetne. Amint ott ödögött, egyszer csak valami fényes csillogó holmit pillantott meg a homokban. Felvette és álmétkodva látta, hogy a díonagságu kő, valami ritka csodálatos drágaság. Hazavitte feleségének, aki nagyon megörült a drágakőnek és biztatta férjét, hogy vigye el és becsültesse meg valami ékszerrel. Az ötös száz arany dénárt ígért a drágakőért, mert a király egy faragott kép díszítésére akarta felhasználni a nagyértékű kincset. Erre rabbi Jicchak kijelentette, hogy nem adhatja a gyémántot. A király is tudomást szerzett erről és akkor rávette a rabbit, hogy utazzék vele hajón a szomszéd városig, ahol gabonát vásárolni, mert rabbi Jicchak nagy gabonaszakértő volt. Alig távolodott el a hajó a parttól, a király nyomban a dolgota tért és megkérdezte rabbi Jicchaktól, hogy mennyiért adja a drágakövet. Százszor tallérért, felelte a rabbi. A király sokallta az árat, mire rabbi Jicchak elővette a követ, megforgatta kezében és azt mondta a királynak: Ílát van-e párja ennek a drágakőnek? Miért nem akarja feleség megvenni ily olcsó áron? És amint így forgatta, észrevétlenül kiejtette kezéből a követ, amely a tengerbe gurult. Amikor a gyémánt mindörökké eltűnt a tenger vízében, a monda szerint egy égi hang így szólott:

Üdv néked rabbi Jicchak, mert nem engedted, hogy az Isten nevének szentségén folt essék. Find fog születni és az ő szelleme majd nagy ravog Izrael fölött, mint a legfényesebb diadém. A király nem hallotta az égi szót, de hallották rabbi Jicchak és Troyes zsidó bölcsei és a világ teremtésének 4800-ik esztendejében megszületett rabbi Selomo, Izrael legnagyobb dícsősége...

RASI ÉLETE.

Rasi kora ifjúságától kezdve a Szentírásnak élt. Elsősorban a zsidó hagyomány kincséhezát a Talmudot böngészte. Megakartta tisztítani ezt a hatalmas gyűjteményt minden még oly aprólékos hibától is, amely évszázadok folyamán beléscsúszott, mert érezte, hogy az írás, a Talmud amely megóvjva a zsidóságot az elmerüléstől. Még nem volt tízenyolc éves sem, amikor apja megházasította.

Házassága után a németországi Wormsbament, ahol rabbi Jakob Bar Jakar házában tanult Tórárt és Talmudot. Ezután Mainzba ment, ahol rabbi Jicchak ben Jehuda vezetése alatt folytatta tanulmányait. Speyerben pedig a nagy Rabbenu Eliakim mellé szegődött és mindenütt lázasan vizsgálta, bírálta az előzők kommentárjait és azon volt, hogy rövid szabatos magyarázatokkal értelmes adjon a hatalmas munka minden egyes mondatának. 23 éves korában már jeszavezető volt Troyesben, mint fizetetlen rabbi és 1070-ben már ugy ismerték, mint „Lotharingia” (Rajna mellett) legkiválóbbját.

MILYEN FÉRFIU VOLT RASI?

Kortársi feljegyzések szerint a szerénységnek mintaképe volt. Igénytelen, csendes ember és rendkívül vallásos. Tökéletes és mintaszéri életet élt. A „leviták tisztaságáról” írott legutolsó művét, mint saját életének tükröképet tekintik. Hihetetlen, a mai ember előtt szinte fel sem fogható óriási szellemi teljesítmény volt ez, amelyben Rasi éles eszének, nagyszerű memóriájának, csodálatos kombináló képességének és hajszálfinom logikájának örök időkre bizonyosságát adta. S ha még oly biztos is volt a dolgában, csak a harmadik revízió után mert előállni megállapításaival, de szerénységében nem engedte meg, hogy javításait a Talmudba felveszék a csak tanítványai pótolják ezt a szándékos mulasztást, úgy hogy a Talmud most abban a formában maradt reánk, ahogy azt Rasi magyarázta. Munkája a legszebb tanúságot adja igazságszeretetének, egyszerűségének, amely került az erőszakolt szövegmagyarázatokat. Ha olyan helyhez ért, amelyet nem tudott megmagyarázni, kereken megmondotta: ezt a dolgot nem tudom megmagyarázni. És mindig rövid szabatos volt, mert mint megbízható kommentátor tudta, hogy a bőszes szóadatok, inkább elveszi a tanuló kedvét, semhogy fokozná.

Csaknem az egész Bibliát kommentálta, talán csak Ezra és Nehemia próféta könyveit nem. A Talmudot teljesen megmagyarázta, kivételt képez három traktátus és Berésis Rabbonak kommentációja kétséges, hogy tőle származik-e.

RASI ÉS A KERESZTES HADJÁRATOK.

Rasi élete a zsidóság egyik legtragikusabb korszakába esik, arra az időre, amikor Amiensi Péter biztatására megindult az első keresztes hadjárat, amely a Szentföldet visszaakarta szerezni a mohamedánoktól.

Remete Péter szavára rengeteg gyülelész verődött össze, akiknek nem annyira a Szentföld felszabadítása lebegett a szeme előtt, hanem inkább egy könnyelmű kalundokban gazdag hadjárat lehetősége, amelyben a zavarosban lehet halászni.

1036-ban volt az első keresztes hadjárat, Rasi ekkor még csak tízenhat éves volt, de amit átélt, az a borzalomnak és szörnyűségeknek olyan irtóztató sorozata volt, ami még a legedzettebb lelki férfiakat is megrendítette volna. A keresztes hadak sörpredéke először Franciaországban próbálkozott meg kevés szerencsével, ezután Németországra vették magukat.

IV. Henrik császár, aki a németországi zsidókat pártfogolta, szerencsétlenségére nem volt ott, hon s így nem nyújthatott segítséget a szorongató zsidóknak.

A WORMSI ZSIDÓK RETTENTŐ TRAGÉDIÁJA. AMIKOR HALOMRA GYLKOLTAK A ZSIDÓKAT.

Tragikusabb volt a wormsi zsidók sorsa. Itt a helytartó álnokul megígérte a zsidóknak, hogy megvédi őket, de ezután maga volt az, aki kiszolgáltatta a szerencsétleneket a vérszomjas hadnak. A boldogtalan zsidók a kétségbeesés szélén

A tökéletes lényképező-gép
fiataloknak és öregeknek

A gép ára **Lej 250**
A film 10 felvételre **Lej 32**

Minden szaküzletben kapható!

Képviselet: **SIDA**
București 1, Str. Bărăției 2.

inkább egymás kezétől estek el. Apa, anya, gyermek várták egymástól a földi szenvedések végét. S még az sem volt elég a durva hőhéroknak: a hullákat végigvonszolták az utcákon, feldúlták a zsinagógát, széjjeltették a Tóratekereseket, kifosztották a házakat és akit csak tehettek, keresztény hitre térítettek át. Ugyanezek a rúmségek ismétlődtek meg Mainzban és Kölnben, a szerzet és írgalom nevében hadba vonuló sereg őrgöngött a gyilkosság mámorában. Különb egy Semarja nevű zsidó, akit erőszakban meg akartak téríteni, családjával együtt megölte feleségét és három gyermekét, de mikor ráörték, kivették a kardot a kezéből, koporsóba fektették és földet szórtak rá.

Mikor IV. Henrik visszatért országába, meghagyta, hogy azok a zsidók, akik kénszerűségből tértek ki, térjenek vissza ősi hitükhöz. Rasi egész lélekkel melléjük állott, mert fájt szívének, hogy ezeket a szerencsétleneket a régiem nem akarják maguk közé fogadni. Szíve tudáradt népe iránt érzett szeretettől, vigasztalt, buzdított és az a gyászdal, amelyet ekkor költött, mindennél szebben fejezi ki meggyőzött lelke mérhetetlen fájdalomát.

RASI KORSZAKOS JELENTŐSÉGE.

Élete végéig dolgozott Rasi a Tóra terjesztésén. Magyarázatait százan és százan kommentálták és szépen örökölték meg emléket a monda, hogy amikor Rasi magyarázatát befejezte, maga Mózes jelent meg előtte és így szólott hozzá: „Üdv néked, Selomo, egyedül a te érdemed az, hogy a Tórárt megértetted, mert amint te magyarázod, úgy kapjam én azt Sinai hegyén, a Teremtő kezéből.”

És a zsidóság Rasi-t ma is „nagy tanítónak”, a „gólusz tanítójának”, a „bölcsesség atyjának” uezvi.

Rasinak aki, a legenda szerint egyenest Dávid h'zából származott, három leánya volt. Az egyik leány olyan jartas volt a Szentírásban, hogy akármilyen bölcsesletet kedvelt. Vejei mind híres tudósok voltak, akik Rasi magyarázatait tovább fűzték és teljessé tették.

Maga a nagy mester hatvanöt éves korában halt meg, nyolcszázharmincöt év előtt. Wormsban ma is kegyelettel muogatták a zsinagógát, benne azt a széklet, amelyen Rasi ülve tanított, de hogy sirja hol nyugszik, azt senki sem tudja. Am minden emlékkönel hatalmasabban beszél neve, munkája, élete, az a sok gyönyörű monda, amely halhatatlan egyénisége köré fűződik s kúszik a monda is, amely Rasi-t egyenest Bouillon Gottfrieddel, a keresztes háború vezetővel hozta kapcsolatba. Gottfriednek Rasi megígérte, hogy három évig fog utrakodni a megöltözt Jeruzsálemba, de hadserege elpusztul s ő csak két lovassal tér haza. Gottfried már előre azon gondolkodott, hogyan áll majd bosszut Rasi, mert hiszen ahogy Worms elé ért, még három lovasa maradt. A város kapuja alatt azonban egy hatalmas kő levált a falról, agyonütötte a lovatot lovastól együtt és a bosszut líhögve de vég megdöbbenve érezte, hogy Isten keze van a dolgaiban. Mindenhon addigi munkásságát s változja a jövő feladatait.

Eredeti közlemény.

Császár E. gyógyszerész urnak
București

Köszönettel megkaptam a kért Gastro D. gyógyszerüket és már örömmel értesíthetem, hogy az első üveg elhasználása után sokkal jobban érzem magam. Eddigi évek sora óta kínzó hálfelfuadásaim és rettenetes gyomorégéseim ugyszólván teljesen kimaradtak, csupán hányingerekről panaszkodhatok még. Nagyon kérem tehát Ön, hogy a kitűnő Gastro D. gyógyszerből még egy üveggel azonnal küldeni sziveskedjenek. Minden gyomor- és bélbajban szenvedőnek üdvös tapasztalatot után szívőből ajánlhatom.

1937. május 8.

Kiváló tisztelttel:

Enyedi György, Iacodul
u. p. Chendul Mare (jud. Odorheiu)

Ezek tiszta tények, mikről gyomor-, bél-, epe-, vesé- és májbetegék rövid kúra után személyesen is meggyőződhetnek.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban București, Calea Victoriei 124.

— ALBA-JULIAN röviddel ezelőtt folyt le a cionista helyi csoport tisztújító közgyűlése dr. Halász László elnöklété alatt. Az előző beszámoló után, Klein Jakob pénztári jelentést terjesztett be. Dr. Bleicher Alfréd felszólalása után, Gál Miklós igazgató által betervezett alábbi tisztikart választotta meg egyhangulag a közgyűlés. Diszelnökök: Fuchs Nándor és Löwe Béla, elnök Halász László, alelnökök dr. Bleicher Alfréd és Hermann Izsó. Titkárok Rosenberg Jenő és Herschkovits M., Pénztáros Grünfeld Ignátz, ellenőrök Székely Leó és dr. Salamon Leopold. Könyvelő: Klein Jakob, könyvtárosok: dr. Bleicher Alfréd és Grünfeld Ignátz, jegyzőkönyvvezető Ábrahám Jakob, gazdák: Friedrich Manó, Schlessinger Samu, Weisz László, Izsák Márton, Löwy Samu, Nathan József, KKL, biztos Herschkovits Max, KII Grünfeld Ernő, sekelbiztos Weiss Ernő.

— A FOGARASI WIZO JUNIUS 16-AN TARTOTTA ÉVI TISZTJÚJÍTÓ KÖZGYŰLÉSÉT. Frieda Ripper elnököl üdvözlő a WIZO helyi alapítóját, Eiger Melaniet asszonyt, valamint a közgyűlésen megjelent többi hölgyeket dr. Neumanné a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvét olvassa fel. Izsák Josefine asszony pénztári jelentést terjesztett be. Eiger Melaniet javaslatára a közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg. Elnök: Ripper Frida, alelnökök: Neumann Piri, Havas Manó, pénztáros: Izsák Josefina, titkár: Löwy Piri, ellenőr: Rácz-Ehrenwald Janka. Választmány: Löwy Regina, Tachauer Regina, Mózes Sorolta, Domány Gizella, Fleibsch Bertu, Neumann Hus, Steiner Berta és Halbreich Nelli. Pártválasztmány: Ehrenwald Debóra és Neumann Rózi. Ezután Eiger Melaniet hosszasan fejtegette a zsidóság világpolitikai helyzetét.

— AZ ORSZAGOS IZR. IRODA KONGRESSZUSA meg majns elején folyt le Oradeán. Most, tartalmas füzetben számol be annak lefolyásáról az elnökség. A füzet magában foglalja a kongresszus jegyzőkönyveit és az elfogadott jelentéseket egész terjedelmükben. A nagyszerű dolgozatok Lax Salvator föltár munkáját dícsérik. Ezenkívül azokat a beszédeket is, melyeket a nagygyűlésen Dr. Adorján Armin orsz. elnök, Dr. Löwy Ferenc, Dr. Fischer József, Dr. Vágvölgyi Lajos mondtak. Utóbbinak néh. Dr. Keeskenéti Lipótról tartott nyaghatású remek szöveklata, mint olvasmány is nagy élvezetet nyújt. A jelentés dr. Keeskenéti Lipót sikerült arképét is közli. A fenti közleményeket Dr. Adorján Armin orsz. elnök „A 15 éves izr. Orsz. Iroda” című cikkében vezeti be, melyen méltója a tekintélyes intézmény eddigi munkásságát s változja a jövő feladatait.

HOGYAN KAPHATJA VISSZA AZ ÖN SZERVEZETE, RÖVID PÁR NAP ALATT, TELJES ÉLETEREJÉT

Az életléttség az élet erőinek energiáját jelenti, ennek dacára tevesen vannak törelen életüket bíróságban. A felnöttek legnagyobb része fizikai indispozíciókkal küzd: derékfájdalmak, májpanagás, vérkeringési és húgyzervi zavarok, reuma, kövérségre való hajlamosság stb. zavarja meg többé-kevésbé a belső szervek egyensúlyát. Ennek következménye a szervek működésének meglassadása és az aktivitás lecsökkenése. Hogy a mult évek dacára is megőrhessük törelen életünket, feltétlenül küzdenünk kell az intenzív ellen, azaz a máj működését megzavaró, a vesesűrőt eldugaszoló és így a vért megmérgező salakot és mérgek felhalmozódása ellen. Hírneves professzorok szótalan kísérlettel és tudományos munkával bizonyították be, hogy az intenzív ellen kezelésével védekezhetünk. Megemlíthük Hérard professzort, az orvosi akadémiá volt elnökét, aki rendeli és Omega is használja az Urodonal-t. Régebben a toxinokból a szervezetből való eltávolítására különböző egyértelmű és hajlékony készítményeket használtak, azonban ezek részleges eredményt adtak. Korunk nagy klinikusai, tudományos kutatásai eredményeként, létrehoztak egy nagyszerű szer, amely tökéletesen oldja meg a kérdést és így megteremtették az Urodonal-t. Előrendű tudományos adatok alapján az Urodonal nyújtja a leggyorsabb és egyszerűbb a legbiztosabb kezelést: valóban teljesen elegendő naponta 1-2 kanál, egy levés vízben bevéve, hogy feloldja és eltávolítja a szervezetből a húgysavat, a húgysavat, az oxalátot, az összes mérgező anyagokat, salakokat és ártalmas anyagokat. Az Urodonal felhívja a vért, és szabályozza a vérnyomást, fehérvérsejt és felhívja a szerveket.

AZ URODONAL KÉSZÍTMÉNY ELŐNYEI:
1. AZ URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.
2. AZ URODONAL-t kora alkalommal nem kell kiüresíteni a szervezetet.
3. SZEDHETŐ AZ ÉV FÁJLÉVŐ SZAKÁBAN.

A társadalombiztosító intézet orvosi kara is rendel: URODONAL!

URODONAL

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRÁKBAN ÉS DRÓGÉRIÁKBAN

CHATELAIN

— A BRASOVI TALMUD-TÓRA egylet a közelmúlban tartotta meg tisztújító közgyűlését. Sperber Dávid főbíró, gróks diszelnök nyitja meg az ülést, majd Hillman titkár felolvassa az évi jelentést. A közgyűlés ezután egyhangulag s következő vezetőséget választotta meg: Elnök Goldstein Samuel, gondnokok: Stern Márton és Sporn Márton, pénztárosok Adler Moschulem, titkár Hillman Adolf, ellenőr Salamon Jenő. Választmány: Deitel E., Weisz A., Kain D., Schlo-movits J., Tabak M., Póttagok Katz D. és Schachner H. A Talmud Tóra egylet iskolájában 63 gyermek tanul.

— A BRASOVI ZSIDÓ NEMZETI SZÖVEG-SÉG helyi csoportja röviddel ezelőtt tartotta tisztújító közgyűlését, melyen a következő új tisztikart választották meg: Elnök Mandel István, alelnökök dr. Fischer László és Weisz Sándor, pénztárosok Stern Márton, Illár Weisz I. KKL, biztos dr. Fischer Béla. Választmány: Sniner H. Dr. Révész L., Mátyás L., Weisz A., Zwiebel S., Kleiner N., Gronich H., Storck A., dr. Ritter S., Halász L., Ehrlich Klári és Sebel Izsó.

— GYERMEKTELEN, elomlódkozó metsző, szerény fizetéssel azonnalra állást keres. Cím a kiadóban.

Budapestre utazók figyelmébe!
Orth. hőszer pezsió Budapest központjában, Andrássy-ut. 43. szám. Modern kényelmekkel berendezett ragyogó tiszta szobák folyóvízzel. Kívánatra diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.
Friedmann Józsefné
Kármel-panió (Andrássy-ut. 43)
Telefon: 12-89 67.
vagy Oradeán: v. STRASSER IGNATZNE
Strada Nicolae Iorga 17. szám alatt.

— HALÁLOZÁS. Mélyeséges gyász érte a baia sprie-i zsidóságot Nadler Farkas főbírói hírtelen elhunytával. A köztiszteletben álló lelkimészter Clujon súlyos operáción esett keresztül, a műtét beavatkozás azonban már nem segíthetett előrehaladott betegségén. Friedman Károly és ifj. Wieder Samuel utaztak Churja, hogy hitközségük megbízásából hazaszállítsák Nadler Farkas főbírói tetemet. Temetésen megható gyászbeszédet közepette beszúrtatták az elhunytat. Donnerberg Jenő hitk. elnök, dr. Krausz Mor báiumarei főbíró, az eszedi rabbi, Krausz Romeo mereurea-ciuca-i főbíró, valamint a seimi-i rabbi, Schmitzer Mór baia-spriei kántor és Bernáth Samuel budapesti kántor meghatóan recitálták az elmúlt emlékművet. A temetésen megjelentek a hitközség képviselői is.

x Orth. kösér hódaga București-bn. Str. Carol 7. A faposta mellett. Aláadón kapható mindenféle husennel, teljesfélék, utraválók. Házhöz szállítunk kösér sajtót, turót, vajot, felvágottakat, főzelékeket, lojást és gyümölcsöt. Az utazóközönség minden igényét kielégítjük. Mindennap friss tejes fésztek. Telefon „Bodeoa Postei”. (A baia-marei rabbi heshere.) Gelbstein.

— 10.000 MAGANALKALMAZOTT EL PÁLESZTINÁBAN. — Tel-Aviv. — A magánalkalmazottak szervezete kongresszust tartott Tel-Avivban, amelyen 51 delegátus jelent meg. Meghatározták, hogy jelenleg 10.000 magánalkalmazott él Palesztinában, akik közül körülbelül 60 százaléka megvan szervezve a Histadrut-ban. A tárgyalások főpontja az volt, hogy a szervezet legyőzze a munkanélküliséget a magánalkalmazottak között és erősítsék befolyását a magánvállalkozásokban.

Dublin. — Dail-ban megválasztották Robert Briscoe-t képviselőnek, dacára annak, hogy egyes antiszemita támadásokat készítettek elő ellene.

Páris. — Az Almes Maritimes kerületben szenátusi pótválasztás volt, amelyen a köztársasági koncentráció jelöltjeként Louis Dreyfuss, zsidó bankár és nagyiparos választották szennetorára.

Triest. — A zsidó hitközségben, amelynek élén hónapokig kormánybiztos állott, most megtartották a választást. Először Achille Lewi Bianchini ezredesét választották, aki fivéré az 1918-ban Palesztinában az arabok által meggyilkolt Commandore Lewy Bianchininek, aki az olasz zsidóságot képviselte a cionista kongresszuson annak idején.

Várna. (Bulgária) — A napokban lefartóztatták 140 tagját annak az antiszemita szervezetnek, amely „Bulgária előrehaladásáért” című szervezeten tömörültek. Ezek között keresők azokat, akik nemrég a várni zsinagoga ablakait bezárták.

Przemysl. — A napokban számos zsidó tárolót megátámadtak és bántalmaztak. Ezeket köztük, akik súlyosabban sebesültek, kórházba szállították. Pórhajcsákben Jakob Friedmann házáat meggyújtották.

Lodz. — A felsőbb bíróság második fokozatú ítéletével a fennálló Szaniaszky, Szaniaszky de megrátának 12 évi fegyházra szóló ítéletét, aki annak idején meggyilkolta Berkovitz és Zendel nevű otáni lakosokat.

Wien. — A „Reichspost” közli ismeretlen forrásból, hogy Tobolszkban, (Szibéria) a helység rabbiját Feinoldot és elkészít, kémkedés és árulás címén agyonlőtték.

Jeruzsálem. — Július 19-án Tisbe-av napján, hatalmas zsidó demonstrációk zajlottak te egész Palesztinában, különösen a felosztási tervvel kapcsolatban. Jeruzsálemben. Ab 9-ének előestéjén zárt sorokban több, mint 20.000 zsidó vonult fel, hogy ezzel is tüntessenek az angol terv ellen. Ezer meg ezer zsidó odaszorította arcát a hidig kövekhez és kőnégyezve tette az esküt: Szaradon el jobbnak, ha elfeledtek Cion! A nagy tüntetés a legnagyobb rendben folyt le. erős rendőrpattalok igyekeztek a rendre. A többi városokban zsinagógák megtekelt a templomok és a kinez-csók hangszórákkal továbbították az utcákon álló közönség részére.

Bucuresti. — Július 15-én megkötötték a román-palesztinai kereskedelmi szerződést, melynek értelmében az 1937-38 évből Palesztinából 200.000 font értékű árut fognak importálni és ugyanebben az időben 1.200.000 font értékű árut fognak exportálni Palesztinába.

Varsó. — Lefolytatták a választásokat a cionista világkongresszusra. 499 városban szavaztak és összesen 122.888 szavazatot adtak le. Az általános cionisták 28.669 szavazatot kaptak, a Mizrahi 24.121-et, a dolgozó munkások pártjára 64.427 szavazatot. Ennek alapján a klall A) kapott 15, a klall B) 2, a Mizrahi 12 mandátumot és a munkásság pártja 35 mandátumot.

London. — A „Times” jelentése szerint, a német telepéseknél akiknek kolóniái a tervezett zsidó állam területére kerülnek majd, akciót indítottak a terv ellen és ebben az ügyben, az áru kolóniák vezetői július 21-én gyűlést is tartottak, a jeruzsálemi német főkonzulnál. Attól tartottak, hogy a zsidó államban represszáliakká válnak elni, a német zsidók elnyomása miatt.

Házasság. Grosz Mariska néh. Grosz Adolf oradeai orth. köser vendéglős leánya és Hersch József, a hidai hitközség elnöke, malomtulajdonos. Híján július hó 25-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

ARADON, ha jól és olcsón akar étkezni, keresse fel Klein Dávid orth. köser vendéglőjét, Piata Avram Jancu 11.

Meghalt a marghitai főrabbi. (Oradea). Kedden délelőtt elhunyt az oradeai Zsidó Kórházban a marghitai zsidóság főrabbija: Taub Jechiel. Mindössze ötven éves volt a tudós és jámboréletű rabbi, aki Roslaubor idején és itt meglepedtek, dacára annak, hogy mint Roslau, galiciai városka megválasztott főrabbija volt. Ugy is hívták „roslauer rof”. Súlyos tüdő-veze és gégebeteg volt, néhány héttel ezelőtt Budapesten is volt professzoroknál, akik megállapították, hogy menthetetlen és hazaküldték. Halála mély részvétet keltett a bihormegyei zsidóság körében. Hitközsége küldöttséggel jött Oradeára és hazaszállították holttestét s óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Temetésére meghívták a tasnadi és sacueni és még számos más hitközség főrabbiját.

Clujon ha jól akar étkezni, úgy keresse fel az ardeali zsidóság közkedvelt találkozóhelyét, a Mátyás éttermet, Calea Keg. Ferdinand 49.

Cionista tiltakozások a királyi jelentés ellen. — London. A nagybritanniai cionista föderáció rezolúciót fogadott el, amelyben a királyi bizottsági jelentést a legerélyesebben visszautasítja és visszautasítja azt a feltételezést, mintha a mandátum nem volna keresztülvihető. A kormánynak átnyújtottak egy emlékiratot, amelyben megindolják a terv visszautasítását.

Bucuresti. A romániai cionista szervezet, a Colonial Office-nak Londonba és a bucaresti-i angol követségnek táviratot küldött, amelyben a királyi bizottság ajánlatát visszautasítja és helyteleníti és tiltakozik annak határozatai ellen. — Az új cionista szervezet megszervezte kiplakátírozta tiltakozását. Általában a romániai cionista körökben is nagy csaldódot okozott a bizottsági jelentés, viszont a szélső jobboldali sajtó, ezt az alkalmat is megragadja, hogy kihasználja a zsidók elleni támadásra.

PÁLYAZAT Pályázatot hirdetünk a Zsidó Nemzeti Szövetség cluj-i és Cluj-körzeti irodájának vezető titkári állására. Román-német-magyar nyelvtudás, megfelelő szervezői képesség és szónoki készség megkívánatik. Az állás fontosságához mérten biztos existenciát nyújtó megfelelő dotációt biztosítunk. Jelentkezhetnek 25 évet betöltött román állampolgárok. A pályázatot augusztus 15-éig a Zs. N. Sz. cluj-i irodájánál, str. Memorandului 13 kell benyújtani.

A Zs. N. Sz. cluj-i körzetének vezetősége.

Perzsaszőnyeg, gyapjúfonalakal bizalommal Schulhof Emilné-től vegyen ORIENT Szőnyök a Oradea Str. Ep. Cloș, nr. 14 Szakszerű szőnyegjavítás! TIPOGRAFIA SCENNE ADEA.

NAGY FRIGYES ÉS MENDELSSOHN Nagy Frigyes porosz király költői művel adott ki, melyet Mendelssohn a sajátban szigorúan megélt. A tulozói ügyesség eljárat indított az író ellen, mire ez így védekezett: „Aki verset ír — kuglizik. Már pedig, aki verset ír — akár paraszti, akár király — túrnie kell, hogy a kugliztu mondja be, jól gurított-e”.

SAPHIR ÉS A BAJOR KIRÁLY II. Lajos bajor király meghívására ment Saphir, a kiadó satirikus Münchenbe szerkesztőnek. Egy ízben találkozott a humoristával egy sála alkalmával. Megszólította Saphirt, örömet fejezte ki, hogy súlyos betegségéből felépült és megkérdezte: „De miért nem vette igénybe betegségére folyamán udvari orvoson segítségét?” Saphir udvariasan válaszolt: „Bocsánat, Felső, de nem volt bizalmam olyan orvoshoz, aki megszokta, hogy hallhatatlankat kezeljen”.

MILHEZ VAN TOBB SZAKÉRTŐ? Maimon Salamon, a 18. századbeli zsidó bölcsész volt egy kutya egy fallérő. Egy kutyaközpelő ur azonban csakhamar átolelte fölé három fallérőt. Valaki ugratta a bölcsészt, hogy nagyobb sikere van a kutyakereskedés, mint a könyvírás terén. „Hinek az az oka — jegyezte meg Maimon — mert több ember ért a kutyához, mint a könyvekhez”.

Mendelssohn Mózes, a bölcsész egy igen ügyes zsidó kereskedő könyvelője volt Berlinben. „Milyen igazságtalan a sors — szól egy napon a főnöke. — Ilyen nagyszerű ember, mint maga, kénytelen magamfajta ostoba ember alkalmazottja lenni!” Sőt ez nagyon is helyénvaló — felelte Mendelssohn. — Mert ha en neknek a főnök, nem használhatnám magát”.

A bölcsész Mendelssohn unokája volt Mendelssohn, a zeneszerző. A bölcsész fia, a zeneszerző apja szürke ember volt. Panaszkodott is váltig: „Ki vagyok én? Tulajdonképpen? Fiatalkoromban azt mondják rám: Mendelssohn Mózes fia. Mire megöregedtem, Mendelssohn Felix apjának neveznek!”

Meyerber, a nagy zsidó zeneszerző egy napon meglepett egy párisi házmesterrel és kiadó lakás iránt érdeklődött. A házmester azt felelte, hogy csak egy padlászoba kiadó és nagyon csodálkozott, hogy a hintón jár, a besucétrend szalagját viselő ur azt nyomban kibérelte. A titokzatos ur hamarosan visszatért, nyomban teherhordó, aki súlyos ébenfaladást cipelt. Az új bérlo így szól a házmesterhez: „Senkinek sem vagyok titkon. Csak egy bizonyos urat engedjen fel hozzám, aki azt mondja, hogy az ördög ügyében jár”. A házmester nagyon megrémült és remélte fokozódott, mikor egy sötétarcu ember jelent meg, ki csakugyan az ördög ügyében jelentkezett és akit felküldött az új lakóhoz. Utána lapozdott és hallgatni kezdett. „Szaradon beszéljen — hallgatott az új bérlo hangja. — Vagy azt hiszi, olyan könnyű megkötözni az ördögöt?” „Azt hiszem, menit fog felelni a jövőben. Ismét a bérlo beszélt: „Marsányan, lendületesen idezze a sántát, szavára az ördögök kara fog felelni”. „Islen irgalmazsi! — kiáltott fel a házmester. — Ezek ördögöl idöznek”. Szaladt segítségért a rendőrséghez. Csakugyan megjelent egy rendőrségi és igazoltatta a szobában leotelt. Kiderült a főnöök. Zaklatolt szaladt lakásáról ide ponult a főnök. Meyerber, hogy betanítsa az „Ördög Róbert” című operája főszereplőjét. A lakásban kötötk voltak. — A zeneszerző nagyot nevetett az eseten s az ostoba házmesternek és a beugratott rendőrsiznek páholyjegyet küldött az opera bemutatás előadására.

ÖRÖKVELŐSÖG Zsidó kereskedő dícséri áruját: „Aszonyyság, ez egy anyag, mely clart az örökkévalóságig. És én tan meg mindig csinálhatlak belőle egy alszöknnyüt”.

KI NAGYOBB. MOZES OSAPANK, VAGY LORD PEEL. — Egy emigráns lengyelországi zsidó, aki épen Palesztinába készül, megszólítja Lord Peel-t a londoni utcán és így szól: — Ön nemcs lord, nagyobb tetteit vitt péghöz, mint Mózes. Mert Mózes csak a Vöröstengerrel szelte kelt, viszont Ön a palesztinai szárazföldet hasítja és nem is kelté, hanem három részre.

MIERT ESİK AZ ESŐ? Erdékes természeti tünemény. Mióta a királyi bizottsági jelentés megjelent a kis zsidó országáról, azóta folyton esik ott az eső. Hogy miért? Egyszerű. Mert nőni kell még a kis országunk

NÉPUNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor ZSIDÓ HETILAP Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Megnyílt Zürichben a XX-ik cionista világkongresszus

Már kissé elkopotott és ennek folytán frázisnak is tetszik néhanapján, amikor „sorsdöntő orákról” írunk. A zsidó nép sok ezeréves történelmében az a bizonyos „sorsdöntő óra” egy emberöltőre is kiterjedhet. Az kétségtelen, hogy a zsidó nép jövője szempontjából valóban sorsdöntő idöszakban élünk. Ezt pedig atból következtethetjük, hogy világszerre a legnagyobb és legjelentősebb problémák közé sorolták a zsidókérdést. Odatartozik a nagy zsidó centrumban, Lengyelországban, odatartozik Németország aránylag kisszámú zsidóságának szempontjából is, de a többi kelet-európai államokban is központi probléma lett a zsidókérdés.

Sorsdöntő idöszakban élünk, az minden vitán felül áll és nem lehetetlen, hogy éppen eme „órának” legkritikusabb „pillanata” az volt, amikor megkondult a gong, hogy jelölje a zürichi XX. világkongresszus megnyitását. Mert akármennyire is tárgyalja az angol alsóház a királyi bizottság sokat vitatott jelentését, bármí is lesz majd a genfi mandátumbizottság döntése, végeredményben

Palesztina felépítésének kérdésében mégis csak legfőképpen a zsidó nép összességének van döntő szava.

Feltéve, hogy a felosztás mai állapotában még is valósul az angol törvényhozók házában, a pecsétet megadná hozzá a népek szövetsége, de ha mi — 16 millió zsidó — szabotálnánk ezt a megállapodást, akkor csödtől mond majd az angolok minden mesterkedése és a világ népeinek bármilyen jó vagy rosszakarata.

Rendkívül súlyos feladat hárul a kedden összeült cionista világkongresszusra. Könnyű volna a helyzet, ha szilárd talajon állnánk és bátran, elkéseredetten odaállnánk a világ közvéleménye elé és azt mondanánk: — tiltakozunk a felosztás ellen és szabotálni fogjuk azt. Könnyű és feleltelen volna részünkrol, ha odaállnánk — a zürichi világkongresszus szótövéven keresztül — a világ elé és „sót párolnánk”, mint a hinduk, szimbolikusan gépeket rombolnánk és eddigi jelszavunkat sutbadobva, a passzív rezisztencia álláspontját hirdetnénk.

A zsidó nép parlamentjének 432 delegátusa kedden este öszeült Zürichben, hogy eldöntse a legnehezebb kérdést, amit 40 év alatt egy cionista kongresszusnak feladtak. — Akartok-e zsidók egy kis államocskát, teljes szuverenitással, vagy nem akartok? Itt van régi évezredek álmotok, de nem úgy, ahogy ti ábrázoltok, mert annak tizedrészt kaphatjátok csak. Kis lehetőségekkel, kevés reménnyel arra, hogy sokszázezer emigránsi kényszerült testvéreket oda elhelyezhessétek. Akarjátok? Ha

igen, akkor a nagy herzli álomból, egy kis állam lehet csupán. A brit országán nekiszegzi a nagyhorderejű kérdés törét az üldözésektől líhegő, csupasz zsidó mellék: akarod, vagy nem? Mert ha nem — akkor nem kérdezlek és úgy teszek, ahogy jónak látom.

Szükszorongató súlyos nagy napok ezek a zürichi kongresszusnak, amelyre feszült figyelemmel tekint a világ sorsüldözött, reményét vesztett zsidósága.

Menj Palesztinába! — ordítja a lengyel hulián, a zsidólakta uccák során. — Menj Palesztinába! — kiáltja a horogkeresztes brávo Berlin főterén. Sokan vagyok, — írja Pamfil Seicaru ankéje során a sck politikus. — Kí velük! — rikácsolja a feszítettnek nyilaskésztes hada. Minő oca küld bennünk, ősi földünkre, ahol áll az

A kongresszus megnyitása A hatalmas beszéd részletes szövegét még nem közölhetjük, technikai okok miatt, de legközelebb visszatérünk rá. Az impozáns megnyitó ülése után, amelyen több, mint 300 újságíró is részt vett a világ minden részéből, az érdemleges tárgyalásokat szerdán kezdte meg a világkongresszus.

Hogyan alakulnak a pártok? Hivatalos jelentés zerint a kongresszus megnyitását 432 delegátust igazoltak le, ezek közül 201 delegátus a munkásparthoz tartozik, 110 a klall A) csoporthoz, 70 mizrachista delegátus, 33 a klall B) csoporthoz és 8 zsidó állampárthoz. Tíz megválasztott delegátus nem csatlakozott egyik parthoz sem.

A Hechaluc világkonferenciája. A Hechaluc világkonferenciáján több, mint hatvan különböző országból egybegyűlt delegátus jelenlétében a Jewish Agency jeruzsálemi bevándorlási osztályának vezetője: Eljahu Dolkin átfogó referátumot tartott, rámutatva arra, hogy az utóbbi két évben a hachsarán dolgozó chalucok száma mintegy felére csökkent le. Számuk most körülbelül hatvanzezerre tehető. Ez a visszaesés a palesztinai bevándorlás csökkenésével áll összefüggésben. A hachsára tevékenysége azonban stabilizálódott, az életfeltételek megjavultak, a kiépítés alaposabb, mert a hachsará most 3-5 évig tart, úgy, hogy a chalucok most alapos ismereteket tesznek szert. A hatvanzezer hachsarán lévő chalucun kívül mintegy húszezer teljesen kiképzett chaluc var a bevándorlásra. A chaluci ifjusági szervezettek létszáma meghaladja a 180 ezret.

angol policeman és a burnuszos arab, s kiáltja: minek jöttetek? Ki hívott?

Geni is akar valamit, London is. Zürichnek kell megadni a gondos és „sorsdöntő” választ. Eliakarás, üldözöttség, jobb jövő, a jelen keserűsége, a jövő rosszat — jót mutató délibábja, ott vibrál minden egyes delegátus szeme előtt. Mit akarnak? Megmondja majd az amerikai rabbi, a varsói iparos, a palesztinai munkás, a német emigráns, a romániai intellektuel. Bizonyos, hogy szörnyű vajadások, viták, lelkesedés és harc után kialakul majd az egységes vélemény, ami azt fogja jelenteni, hogy eldőlt a zsidóság életutja hosszú időre. Mert a mi sorsunk felett mi fogunk dönteni. Mi zsidó milliók, akiknek megbízásából a zsidó világ legjobbjai éjt-napot eggyétev, megkezdtek tanácskozásukat kedden este a zürichi Tonhallyban.